

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.472/2018/4. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

. Döme Attila előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

A felperesek képviselője:

384. számú Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Simon D. Gábor ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

. Szabó Ákos ügyvéd

Az alperesi beavatkozó:

beavatkozó

A beavatkozó képviselője:

. Kocsisné dr. Gyuris Ilona ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Ítéltábla Pf.I.21.558/2016/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

éti Törvényszék 6.P.22.464/2009/225.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés tekintetében megváltoztatja, és az alperes marasztalásának összegét 8.000.000 (nyolcmillió) forintra, valamint ennek az elsőfokú ítéletben meghatározott mértékű késedelmi kamataira felemeli.

Az I. rendű felperes és az alperes egymás közötti viszonyában mellőzi a másodfokú ítéletnek a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségek önálló viselésére vonatkozó rendelkezését, és ehelyett kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 15 nap alatt 127.000 (százhuszonhétezer) forint

másodfokú eljárási költséget.

Egyebekben a másodfokú ítéletet hatályában fenntartja

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 15 nap alatt 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg a beavatkozónak 15 nap alatt 10.500 (tízezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 233.100 (kétszázharmincháromezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes 2006. május 21. és 28., május 31. és június 6., valamint június 27. és július 27. között az alperes kórház ortopédia-sebészeti osztályán állt gyógykezelés alatt, ahol bal lábán több műtétet végeztek. Az első beavatkozást követő kontrollvizsgálat alkalmával retentiót találtak az ízületben, ezért sürgősséggel feltárást végeztek, és nagy mennyiségű alvadt vért távolítottak el. A tenyésztésre küldött mintában - a 2006. június 12-én készült végleges lelet szerint - baktériumok jelenlétét igazolták. A 2007-ben és 2008-ban keletkezett vizsgálati leletek szerint az I. rendű felperesnél a protézis beültetésével összefüggésben kialakult fertőzés krónikussá vált, maradandó károsodást szenvedett.
- [2] Jelenleg bal térdízülete teljesen merev, alsó végtagját terhelni nem tudja, bal alsó végtagja 10 centiméterrel megrövidült, térdkalácsa hiányzik. Ez 50%-os össz-szervezeti egészségkárosodást jelent, állapota végleges. Csak gyógyászati segédeszközzel, ortopédcipőben tud helyet változtatni. Maradandó fogyatékosága az ORSZI elsőfokú orvosi bizottságának 2007. augusztus 30-án kelt véleménye szerint 100%-os munkaképesség-csökkenést okozott, járni csak két mankóval, nehézkesen képes a bal láb merevsége miatt, lépcsőn járása súlyos mértékben nehezített. Egészségkárosodása a kívül világ számára is látható testi fogyatékoságban nyilvánul meg. Munkaképtelen, életét a négy fal között éli otthonában, a káreseményt megelőző aktív életét folytatni nem tudja, tömegközlekedési eszközt nem képes igénybe venni.
- [3] Kialakult személyiségzavarának, szenzitív paranoid reakciókészségének, kevert érzelmi és hangulati zavarának

enyhítése, esetleges megszüntetése csak külső pszichés segítséggel lehetséges. Jelenlegi személyiségjegyei részben a káresemény folytán, az új élethelyzethez történő alkalmazkodás során alakultak ki, nagy érzelmi felkavarodottságát, szorongását, életterének, társas kapcsolatainak és szabadidős tevékenységeinek beszűkülését eredményezték.

- [4] A III. és IV. rendű felperesek az I. rendű felperes gyermekei, akik az I. rendű felperest a szükséges fizikai, érzelmi támogatással ellátják. Az ő személyiségük összetevői nem tartalmazzak olyan pszichés elváltozásra utaló jegyeket, amelyek az I. rendű felperes egészségkárosodására vezethetők vissza.

A kereseti kérelem és az alperes, valamint az alperesi beavatkozó ellenkérelme

- [5] A felperesek a káreseménnyel összefüggő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet. Az I. rendű felperes nem vagyoni kárigénye 10.000.000 forint, a III. és IV. rendű felpereseké személyenként 2.500.000 forint volt.
- [6] Az alperes és az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatták annak jogalapját és összecszerúságát is. Hangsúlyozták, hogy az I. rendű felperes kezelése során a műtéti indikációt megalapozó diagnózis felállítása, a műtétet követő gyógykezelés során az elvárt gondossági mérce szerint járt el az alperes, és helyes antibiotikumos terápiát alkalmazott a fertőzés kezelése érdekében.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű felperes részére 6.000.000 forint, a III. és IV. rendű felperesek részére személyenként 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamatai, valamint az I. rendű felperesnek különböző címeken eltérő összegű vagyoni károk és járadék megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A per tárgyának értékét 28.884.791 forintban számította, amelyben figyelembe vette a nem vagyoni kárköveteléseket, a teljes járadékkövetelés 12 havi összegének 1.833.420 forintos összegét, valamint a járadékkövetelések hátralékos tőkeösszegét is. Erre tekintettel kötelezte a beavatkozót 380.000 forint perköltség megfizetésére.
- [8] Indokolásában az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 77. § (3) bekezdésére, 13. §-ára, 244. §-ára, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 318. § (1) bekezdésére és 339. § (1) bekezdésére utalva - elfogadva a szakértői vélemény megállapításait - arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperesen 2006. május 22-én elvégzett térdműtétnek nem volt más, kisebb kockázattal járó alternatívája, ezért nem tulajdonított jelentőséget annak,

hogy az alperes a megfelelő tájékoztatás megtörténtét nem tudta bizonyítani. Azt is megállapította ugyanakkor, hogy a beavatkozás elvégzésekor nem az általában elvárható gondossággal járt el a fellépő fertőzőes eredetű szövődmény megelőzése érdekében, a később kialakult fertőzést nem ismerte fel időben, és a célzottan megválasztott antibiotikumot nem alkalmazta kellő ideig, holott mindezek megtartásával a szövődménymentes gyógyulás lett volna várható, vagyis a nem kellően gondos alperesi magatartás vezetett a súlyos egészségkárosodáshoz. Erre tekintettel megállapította az alperes teljes kártérítési felelősségét az I. rendű felperesnél beállott maradandó egészségkárosodással okozati összefüggésben felmerült károkért. A károk megtérítéséről a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával döntött a balesetkori ár- és értékviszonyok figyelembevételével.

- [9] Az I. rendű felperes esetében a nem vagyoni kártérítési összeg meghatározásakor figyelemmel volt a kialakult állapotára (térdízületének merevségére, bal alsó végtagjának terhelhetetlenségére, bal lábának megrövidülésére, térdkalácsának hiányára), 100%-os munkaképesség-csökkenésére, 50%-os összszerkezeti egészségkárosodására, mozgáskorlátozottságának a lelki és mindennapi életre gyakorolt negatív hatásaira. Értékelte, hogy járni csak két mankóval, nehézkesen képes, a bal lábának merevsége miatt a lépcsőn járása súlyos mértékben nehezített, egészségkárosodása a külvilág számára is látható testi fogyatékosságban nyilvánul meg, munkaképtelen, életét a négy fal között éli otthonában, az alapvető háztartási feladatok ellátásában is korlátozott. Tekintetbe vette, hogy a káreseményt megelőzően az I. rendű felperes aktív életet élt, a tanyájukon állattartással foglalkozott, jelenleg viszont az otthonából csak a családtagok segítségével tud kimozdulni, tömegközlekedési eszközt nem tud igénybe venni, társaskapcsolatai beszűkültek, miután otthonát nem tudja elhagyni, korábbi szabadidős tevékenységei eltöltésére, élményfürdőbe járásra, kirándulásra, sportolásra nincs lehetősége.
- [10] Az I. rendű felperes, az alperes és az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében részben megváltoztatta, és az alperesi beavatkozót terhelő elsőfokú eljárási költség összegét 50.000 forinttra leszállította. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kötelezte az I., III. és IV. rendű felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a beavatkozónak 40.000 forint másodfokú eljárási költséget. Úgy rendelkezett, hogy ezt meghaladóan a peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.
- [11] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-ában biztosított mérlegelési jogkörében eljárva okszerűen értékelte a nem vagyoni kártérítés mértékének megállapításakor az ügy körülményeit, hangsúlyozottan figyelembe

véve a felperesek káreseménykori életkorát, az I. rendű felperes egészségi állapotát, a felperesek emiatt nagymértékben elnehezült életvitelét és mindennapjaik nyilvánvaló megváltozását is, ezért a megállapított nem vagyoni kártérítést reálisnak, az elszenvedett immateriális hátrányokkal arányban állónak, azokat kellően kompenzálónak találta, annak felemelésére vagy csökkentésére a kialakult bírói gyakorlatot is szem előtt tartva nem látott lehetőséget.

- [12] A felperes beavatkozással felmerült perköltségének elbírálása során alkalmazta a Pp. 83. § (1) bekezdését és 81. §-át. Megállapította, hogy az elsőfokú eljárás során bizonyos felperesi észrevételek, előadások kifejezetten a beavatkozó előkészítő irataira történő reflektálások, és a vagyoni káruk kapcsán számos esetben éppen a beavatkozó nyilatkozataival összefüggésben folyt bizonyítás. Figyelembe vette azt is, hogy az ítélet jogereje nem terjed ki a felperesek és a beavatkozó jogviszonyára, közöttük közvetlen jogviszony nincs, emiatt a beavatkozónak csak azokat a többletköltségeket kell az általa támogatott alperes pervesztességi arányát figyelembe véve megfizetnie, amelyeket a beavatkozással a felpereseknek okozott. A felperesek beavatkozással felmerült költségét az ítélet tábla mérlegelés eredményeként szállította le.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélettel szemben az I. rendű felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezése és új határozat hozatalával az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének 8.000.000 forintra és annak 2006. július 27. napjától a Ptk. 301. § szerint számított törvényes késedelmi kamataira való felemelése, továbbá az alperesnek és az alperes pernyertessége érdekében beavatkozónak a másodfokon, valamint a felülvizsgálati eljárás során felmerült perköltségekben való marasztalása iránt. Kérte továbbá az alperesi beavatkozó által fizetendő elsőfokú perköltség összegét az elsőfokú ítélettel egyezően megállapítani. A másodfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Pp. 206. § (1) és (3) bekezdését, valamint a Ptk. 355. § (4) bekezdését jelölte meg.
- [14] A másodfokú ítélet indokait idézve hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bírósághoz hasonlóan nem, vagy nem kellő súllyal értékelt bizonyos, a felperesek által már a fellebbezésükben is előadott szempontokat, továbbá olyan körülmények értékelését tulajdonította az elsőfokú bíróságnak, amelyek az elsőfokú ítélet indokolásából nem tűnnek ki. Hiányolta annak értékelését, hogy az I. rendű felperesnek több mint 10 éve folyamatosan fennálló fájdalmai vannak, amelyek a jövőben sem fognak csökkenni, illetve csillapodni. Kérte értékelni az I. rendű felperesnek a kár bekövetkeztekor fennállt fiatal, 44 éves életkorát és az abból fakadó hátrányok között azt is, hogy miután az egészségkárosodását követően a házassága felbomlott, a jelentős testi és pszichés

kárai, valamint a nála fennálló esztétikai hátrányok miatt nagy valószínűséggel nem fog tudni új párkapcsolatot kialakítani fiatal kora ellenére sem, az egyébként is fennálló súlyos lelki terheit tovább súlyosbítja, illetve nehezíti, hogy nincs mellette egy társ, és reálisan a jövőben sem várható, hogy párkapcsolatot létesítsen.

- [15] Hivatkozása szerint lelki teherként éli meg folyamatosan azt, hogy leányai segítségére szorul mind a gondozás terén, mind egzisztenciálisan, holott tervei szerint ebben az életkorában még ő segítette volna gyermekeit anyagilag és egyéb módon is. Véleménye szerint az eljárás bíróságok figyelmen kívül hagyták a nem vagyoni kárpótlás összegének meghatározása során a káresemény következményeként jelentkező esztétikai hátrányait is, azt, hogy lábán fekély, sipoly és elhalások alakultak ki.
- [16] A beavatkozóval szembeni elsőfokú perköltségigénye tekintetében hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság megállapítása szerint is bizonyos felperesi észrevételek, előadások kifejezetten a beavatkozó előkészítő irataira történt reflektálások, ennek ellenére a másodfokú bíróság jelentősen csökkentette a beavatkozó által fizetendő elsőfokú perköltség összegét, valamint másodfokon a felpereseket kötelezte alperesi beavatkozó részére perköltség fizetésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mérlegeléssel helyesen állapította meg a beavatkozással összefüggésben felmerült perköltség összegét.
- [17] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [18] A beavatkozó felülvizsgálati ellenkérelme a másodfokú ítélet beavatkozó vonatkozásában hozott határozatának hatályában való fenntartására irányult. Álláspontja szerint az I. rendű felperes által felülvizsgálni kért határozatot a másodfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően, eljárási szabálysértés nélkül hozta meg. Utalt rá, hogy a felpereseknek a beavatkozó bizonyos észrevételeivel, előkészítő irataival olyan többlet perköltsége nem merült fel, amely a másodfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított összegben felül indokolt lenne.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben alapos.
- [20] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések és azok előadott indokai tekintetében vizsgálta felül.
- [21] A felülvizsgálati eljárásban az alperes kártérítési felelőssége, annak mértéke, az abból fakadó vagyoni károk jellege és összege nem volt vitatott. Nem vitatták a felperesek a III. és IV. rendű felperes javára meghatározott nem vagyoni kártérítés összegét sem,

csupán az I. rendű felperes kérte felemelni a javára megítélt nem vagyoni kártérítési összeget, arra hivatkozással, hogy véleménye szerint az eljáró bíróságok nem értékelték minden lényeges körülményt, ami jelentőséggel bír az összecszerűségénél.

- [22] Az első- és másodfokú ítélet indokolásából kitűnően az eljáró bíróságok nagy körültekintéssel jártak el az I. rendű felperest az alperes felelőssége körébe eső hátrányok feltárása, és azok következményeinek értékelése során. Az első- és a másodfokú ítélet indokolásából azonban valóban nem tűnik ki egyértelműen, hogy a felülvizsgálati kérelemben írt lényeges körülményekre is figyelemmel voltak.
- [23] A bizonyítás anyagából egyértelműen megállapítható, hogy a felperes folyamatosan jelentős fájdalmakkal küzd, azokat nap mint nap éli meg, szünet nélkül kénytelen fájdalomcsillapítókat szedni. Ezt az orvosszakértő vélemény is megerősítette. Ez egy olyan körülmény, amely jelentős súllyal értékelendő. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a felperes életkorára is tekintettel volt fellebbezése elbírálása során, és figyelembe vette az életlehetőségei beszűkülését is, de nem tért ki külön azokra a szempontokra, amelyekre az I. rendű felperes a fellebbezése indokolásában is hivatkozott, és felülvizsgálati kérelmének is tárgyává tett, nevezetesen a párkapcsolat kialakítására való kilátástalanságát, gyermekeire való rászorultságát, ahelyett hogy ő támogathatná gyermekeit, és azokat az esztétikai hátrányait, amelyek önmaga elfogadásában is nehézséget okoznak. A meghatározott nem vagyoni kárpótlás összege sem utal arra, hogy mindezek a körülmények kellő súllyal értékelésre kerültek volna, ezáltal a Kúria megsértettnek találta a Pp. 206. § (3) bekezdését és a Ptk. 355. § (4) bekezdését.
- [24] Nem alapos viszont a felülvizsgálati kérelem a beavatkozót terhelő elsőfokú perköltség összege tekintetében. Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a perköltségekről való rendelkezés során helytelen pertárgyértéket vett alapul, a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontjának megsértésével, figyelembe véve a járadékkövetelések hátralékos összegeit is. Ezáltal valójában az indokoltnál lényegesen magasabb perköltséget számított a felperesek javára, többek között a beavatkozó terhére is. Fellebbezés hiányában az alperest terhelő perköltségeket a másodfokú bíróság nem érintette, ehhez képest azonban helyesen következtetett arra, hogy bár a beavatkozó bizonyos perccselekményei folytán merültek fel a felpereseknek a beavatkozással is költségei, ezek azonban nem jelentettek a másodfokú bíróság által meghatározottnál magasabb többletterhet.
- [25] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján felülvizsgálattal támadott részében részben hatályon kívül helyezte, és ebben a részében új határozatot hozott. Ennek során felemelte az I. rendű felperes nem vagyoni

kártérítésének tőkeösszegét és az ez alapján számított késedelmi kamatok megfizetésére kötelezte az alperest.

- [26] Mivel az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét tévesen állapította meg és ennek következtében indokolatlanul magas összegű perköltség fizetésére kötelezte az alperest a felperesek javára, ezzel kapcsolatos jogorvoslati kérelem hiányában a másodfokú bírósággal egyezően a Kúria sem érintette az elsőfokú bíróságnak ezt az ítéleti rendelkezését, viszont az általa meghatározott perköltség összegéhez nem számított hozzá további perköltséget a marasztalási összeg felemelésével összefüggésben. Az I. rendű felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét a saját fellebbezésében vitássá tett 2 millió forint és az alperes fellebbezésével vitássá tett 2 millió forint együttes értéke alapján a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg az általános forgalmi adóval növelt összegben. A beavatkozó fellebbezésének sikeressége és az ezzel összefüggő felülvizsgálati kérelem eredménytelensége folytán nem érintette az I. rendű felperes beavatkozóval szembeni másodfokú perköltség fizetési kötelezettségét.

Záró rész

- [27] A felülvizsgálati kérelem részben volt sikeres. Eredményes volt az alperessel szembeni követelés és eredménytelen a beavatkozóval szembeni követelés tekintetében. A Kúria a perköltségek viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott. Az ügyvédi munkadíjak összegét az Ükr. idézett rendelkezései alapján számította. A felülvizsgálati eljárás illetékének összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján határozta meg, azt a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli az I. rendű felperes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán.
- [28] A Kúria a határozatát a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2019. április 17.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
HM